Zarządzanie zielenią miejską/gminną

W jaki sposób adaptować zieleń w przestrzeni zurbanizowanej do zmian klimatu? Jak zajmować się zielenią w zależności od pory roku? Gdzie wywozić i w jaki sposób utylizować odpady zielone?

Szkolenie PCC Poland jest dedykowane pracownikom urzędu oraz wszystkim osobom zajmującym się nasadzeniami, utrzymaniem i pielęgnacją zieleni na terenie miasta. Skierowane jest również do pracowników Zakładów Gospodarki Komunalnej, Zakładów Zieleni Miejskiej, Referatu Zieleni, Wydziału Ochrony Środowiska, działów inwestycji, Zarządów Dróg i Zieleni, architektów krajobrazu oraz ogrodników miejskich.

Jak pogodzić interesy związane z realizacją inwestycji komercyjnych oraz potrzeby mieszkańców dotyczące udziału zieleni w mieście?

Podczas wideoszkolenia zostanie zaprezentowane, jakie prace należy wykonać w zieleni miejskiej jesienią, zimą i wiosną oraz jakie z nich warto odłożyć na późniejszy termin. Omówione zostaną optymalne metody sadzenia roślin trwałych, a praktyk z urzędu miejskiego w Sandomierzu wskaże, dlaczego lepszym okresem do tego jest jesień i zima, a nie wiosna. Opisze także wady i zalety poszczególnych terminów sadzenia oraz omówimy możliwości projektowania i optymalizacji kosztów w pielęgnacji zieleni miejskiej. Poruszonych zostanie także wiele kwestii problematycznych związanych ze ściółkowaniem, zabezpieczaniem roślin przed solą drogową i innymi zagrożeniami. Dodatkowo dowiedzą się Państwo, gdzie można znaleźć oszczędności w zarządzaniu zielenią miejską i jak je efektywnie wdrożyć, unikając zbędnych kosztów i zachowując estetykę przestrzeni miejskiej. Uwaga! Decydując się na udział w tym wideoszkoleniu otrzymują Państwo 7-dniowe darmowe konsultacje po wideoszkoleniu, podczas których jest możliwość zadawania dodatkowych pytań, otrzymania przydatnych porad, rozwiązania sytuacji problemowych z codziennej pracy oraz skorzystania z bogatej wiedzy eksperckiej.

W programie m.in.:

- Czy można jesienią zapomnieć o zieleni?
- Jak interpretować przepisy mówiące o przycinaniu 30% wytworzonej korony? Jakie zabiegi korekcyjno-sanitarno-pielęgnacyjne można zastosować, aby utrzymać naturalny pokrój drzew?
- Jak nadzorować inwestycje terenów zielonych?
- Propozycje prostych rozwiązań i zabiegów ograniczających koszty obsługi zieleni.
- Czy możemy ogłowić wierzbę, która jest w słabej kondycji, a nie chcemy jej wycinać?
- Problem pogodzenia dozorców przy blokach z kawałkiem zieleni miejskiej, która jest obok i innym standardem pielęgnacji tej zieleni – z powodu podziału administracyjnego miasta, połowa drzew i krzewów jest miasta, połowa wspólnot i spółdzielni.
- Czy drzewa owocowe wymagają zgody na wycięcie? Jeżeli tak, to kiedy i dlaczego?

Szczegółowy program szkolenia:

Pytania uczestników, na które odpowiedzieliśmy podczas ostatniego szkolenia

- Wyciąć czy przyciąć drzewo?

- Zostawić drzewo, czy zastąpić innym?
- Jakie gatunki drzew wybierać do nasadzeń?
- Na co można przeznaczyć opłatę za wycięcie drzew lub kary za nielegalną wycinkę?
- Kiedy najlepiej jest przycinać korony drzew i w jakim zakresie?
- Weteranizowanie drzew
- A może świadek historii – co to takiego?
- Jaki jest najlepszy termin na cięcia lip, klonów i jesionów?
- Kiedy następuje ogłowienie drzewa i jaki niesie konsekwencje?
- Jak postępujemy w przypadku, gdy sąsiad przytnie ponad 30% korony? Kogo pouczamy/karzemy winowajcę-sąsiada czy właściciela drzewa?
- Czy gmina powinna karać za ogłowienie drzewa?
- Czy możemy ogłowić wierzbę, która jest w słabej kondycji, a nie chcemy jej wycinać?
- Czy możemy obciąć wierzbie więcej niż 30% korony, czy trzeba uzyskać zezwolenie na usunięcie?
- Jak postępować z chorującymi głogami, zaatakowanymi przez jakiś grzyb, wyglądają jakby uschły; porażone są również nowe nasadzenia
- Jak interpretować przepisy mówiące o przycinaniu 30% wytworzonej korony? Jakie zabiegi korekcyjno-sanitarno-pielęgnacyjne można zastosować, aby utrzymać naturalny pokrój drzew?
- Skuteczna pielęgnacja drzew w kontekście zapisów ustawy o ochronie przyrody
- Czy przycinamy formy kuliste drzew np. Prunus ‘Umbraculifera’, Acer ‘Globosum’?
- Czy drzewa owocowe wymagają zgody na wycięcie? Jeżeli tak, to kiedy i dlaczego?
- Czy orzech włoski to drzewo owocowe?

Jak zadbać o zieleń miejską w ciągu roku – utrzymanie, pielęgnacja, współpraca z mieszkańcami i wspólnotami

- Jak zajmować się zielenią jesienią, zimą i na przedwiośniu?
- Jak wypracować standardy obsługi zieleni miejskiej we współpracy ze wspólnotami mieszkaniowymi?
- Jak pogodzić życzenia wspólnoty do miasta lub wspólnoty mieszkaniowej w sprawie pielęgnacji zieleni między blokami?
- Problem pogodzenia dozorców przy blokach z kawałkiem zieleni miejskiej, która jest obok i innym standardem pielęgnacji tej zieleni – z powodu podziału administracyjnego miasta, połowa drzew i krzewów jest miasta połowa wspólnot i spółdzielni
- Jak dobierać zieleń przy ulicach i traktach pieszych? Jakie muszą spełniać wymagania?
- Jak dbać o zieleń na terenach silnie zurbanizowanych, gdzie zmieniają się warunki glebowe?
- Adaptacja zieleni gminnej do zmian klimatu
- Jak wyliczyć liczbę roślin potrzebnych do nasadzeń?
- Sadzenie zgodne z kalendarzem biodynamicznym – co to jest i jak korzystać?
- Jakie rośliny ozdobne i ochronne warto sadzić na skarpach i pochyłościach?
- Kiedy przycinać pnącza?
- Jak pielęgnować chore drzewo będące pomnikiem przyrody? Czy gmina sama może dobrać środek?
- Drzewa tlenowe (Oxytree) – ciekawe rozwiązanie, czy zagrożenie?
- Inwentaryzacja drzew i krzewów – kiedy i w jakim celu warto wykonać?
- Które byliny ścina się na zimę, a których nie? Które należy osłaniać na zimę?
- Jak wyprowadzić korony lip, które były ogławiane?
- Jak pielęgnować drzewa w pasach przy drogach?
- Jak sprawdzić stan biologiczny drzewa?
- Jak zmienić roślinność? Na jaką? Na co zwrócić uwagę?

- W jaki sposób utrzymać nowe nasadzenia? Jak o nie dbać?
- Jak przycinać drzewa i krzewy? Kiedy to robić? Jak poprawnie poprowadzić koronę drzewa?
- Czy klomby z kwiatami można zastąpić czymś innym? – ważne do rozważenia już jesienią
- Jaką konstrukcję powinny mieć rabatki i klomby? – projektowanie

Sposób zagospodarowania odpadów zielonych

- Co robić z odpadami zielonymi?
- Jakie są przepisy dotyczące wywozu odpadów zielonych?
- Co robić ze ściętą trawą, krzewami i liśćmi?
- Gdzie wywozić odpady zielone?
- Jak utylizować odpady zielone?
- Czy można kompostować odpady zielone?
- Czy można przetrzymywać odpady zielone?

Jak planować i prowadzić inwestycje dotyczące zieleni miejskiej? Nowe miejsca zielone

- Co to jest bioróżnorodność i jakie działania podejmować w celu realizacji jej założeń?
- Jesień to okres realizacji inwestycji w zieleni, ale nie tylko. Na co zwracać uwagę aby nie doszło do zniszczenia roślin już rosnących
- Jak prowadzić inwestycje dotyczące terenów zielonych? Jak je realizować?
- Jak projektować nowe tereny zielone? Od czego zacząć? Kto powinien się tym zająć?
- Jak nadzorować inwestycje terenów zielonych?
- Jak rozumieć prawo budowlane podczas prowadzenia inwestycji miejskich terenów zielonych?
- Czym się różni zarządzanie zielenią parkową od zieleni przydrożnej?
- Wyłączenie parku jako oddzielnej jednostki zieleni gminnej
- Jak planować zieleń na placach zabaw?
- W jaki sposób pielęgnować i zabezpieczać drzewa i roślinność przed skutkami inwestycji?
- Drzewa jako element kolizji z inwestycją. Czy drzewo to taki sam element kolidujący jak gruz, czy instalacje niewiadomego pochodzenia występujące w ziemi?
- Rewitalizacja terenów zielonych
- Jak sporządzić prawidłowy zapis w specyfikacji projektu tak, aby był klarowny dla firmy, która wykonuje prace pielęgnacyjne?

Jak radzić sobie z mieszkańcem, który żąda wycinki drzewa, które nie jest ani chore, ani stare, tylko urosło ponad dach?

- Co, jeśli ktoś twierdzi, że drzewo za bardzo zacienia dom i chce je wyciąć?
- Jakie przepisy podać w dokumencie o odrzuceniu takiego wniosku?
- Jak ustosunkować się do zaleceń Straży Pożarnej do usytuowania drzew przy budynkach?
- Jak radzić sobie z grupami społecznymi, dla których wszelka ingerencja w zieleń gminną jest negowana?
- Jak nie ulegać sugestiom mieszkańców w kontekście usuwania drzew wywołujących alergie?
- Co w przypadku, gdy mieszkaniec składa wniosek o usunięcie drzewa, a drzewa usunąć nie można?
- Jak wytłumaczyć mieszkańcowi, że nie ma potrzeby usuwania drzewa?
- Jak radzić sobie z trudnym klientem, który wymaga wycięcia/przycięcia drzewa niezgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody?
- Co zrobić, gdy mieszkańcy chcą przyciąć drzewo bardziej niż pozwala na to ustawa?
- Czy przy zamiarze usunięcia drzewa z użytku ekologicznego, które stwarza zagrożenie z uwagi na

usytuowanie przy ścieżce rowerowej, najpierw należy złożyć wniosek o zezwolenie na jego usunięcie, czy uchwalić uchwałę rady gminy?

Jakie gatunki roślin są najmniej wymagające i najbardziej odporne na niekorzystne warunki miejskie?

- Dobór roślin do nasadzeń
- Jakie są odmiany roślinności odpornej na warunki miejskie w mocno zdegradowanej przestrzeni publicznej miast dużych?
- Jak radzić sobie z uszkodzeniami roślinności przez sól sypaną zimą? Jakie gatunki roślin sadzić w miejscach szczególnie narażonych?
- Jakie są odmiany róż okrywowych odpornych na suche warunki występujące w miastach i odporne na zasolenie?
- Jakie krzewy warto sadzić w rejonach, gdzie wyprowadzane są psy?
- Place zabaw dla psów. Psie pisuary
- Jakie gatunki roślin powinny być sadzone na terenach miejskich?
- Czy są jakieś nowe gatunki roślin dedykowane do miasta? Jakie rośliny najlepiej sadzić w mieście?
- Jaka zieleń powinna być w mieście? Jaka zieleń powinna być na placach zabaw?
- Jakie gatunki roślin są najbardziej odporne na ciężkie warunki pogodowe? Jakie drzewa są najbardziej odporne na suszę? Jakie gatunki drzew polecane są do miast zanieczyszczonych?
- Jakie gatunki roślin są odporne na odśnieżanie zimą i stosowane do tego środki?
- Kiedy sadzić różne rodzaje krzewów, traw i drzew? W jakich terminach?
- Jakie rodzaje drzew najlepiej sadzić w centrum miasta?
- Jakie drzewa warto sadzić na terenach miejskich? Na co zwrócić uwagę?
- Jakie krzewy należy sadzić w mieście? Jak nawozić i pielęgnować krzewy?
- Jakich drzew lepiej nie sadzić na terenach miejskich?
- Jaka zieleń powinna znajdować się wzdłuż ulic?
- Jakie rośliny są najbardziej ekonomiczne? Jakie nie generują dużych kosztów utrzymania?
- Jak sadzić zieleń przy chodnikach i drogach?
- Zieleń na cmentarzach
- W jaki sposób rozmieścić zieleń w parku, a w jaki sposób na placu zabaw?
- Jak rozplanować rozmieszczenie zieleni?
- Czy można sadzić krzewy jesienią?

Jak zabezpieczać korzenie drzew i krzewów?

- Stosowanie worków do nawadniania drzew - efektywność hydrobuforów (waterbagi) na utrzymanie młodych drzew w gminie
- Jak zabezpieczać na zimę system korzeniowy młodych drzew?
- Jak można ingerować w system korzeniowy drzewa?
- Czy stosuje się przy sadzeniu drzew rury drenarskie i napowietrzające?

Pozostałe zagadnienia

- Plusy i minusy zakładania łąk kwietnych
- Czy kosić łąkę kwietną jesienią?
- Łąki kwietne a trawniki – co lepsze? Czy jest to faktycznie lepsza i tańsza alternatywa utrzymania zieleni?
- Co z grabieniem łąk kwietnych? Czy łąki kwietne nadają się w każdym miejscu, szczególnie w

przestrzeni miast? W jakich miejscach warto siać łąki kwietne a w jakich nie?
- Czy łąki kwietne zwiększają ryzyko wystąpienia pożarów?
- Czy słuszne jest sianie łąk kwietnych jedynie w ramach projektu obywatelskiego, na prośbę mieszkańców?
- Czym są fundusze na zwiększenie bioróżnorodności w miastach?
- Jak unikać w miejscach mocno uczęszczanych transportowo lub osobowo i w przestrzeni publicznej zostawianie suchej roślinności? Jak unikać pożarów w miejscach wysokiej roślinności?
- Parki kieszonkowe jako sposób kształtowania zieleni miejskiej
- Budki lęgowe dla motyli
- Pasieka w mieście: jakie zasady obowiązują przy zakładaniu pasieki w mieście? Jak wybrać najlepszą lokalizację pasiek?
- Zielone dachy i mała retencja – dobre praktyki
- Zielone dachy. Najczęściej popełniane błędy i ich rozwiązania podczas realizacji tej inwestycji
- Dobór materiałów podczas realizacji zielonych dachów
- Jak dobrać rośliny na dach zielony ekstensywny?
- Jakie są warunki prawidłowego funkcjonowania dachu zielonego?
- Na co zwrócić uwagę przy doborze materiałów do dachu zielonego ekstensywnego?
- Założenia i cele zakładania zielonych dachów i żyjących ścian jako narzędzia adaptacji do zmian klimatu dla obszarów miejskich; również na obiekcie zabytkowym
- Zielone przystanki – praktyczne rozwiązanie, czy szumna moda? Jak projektować?
- Czy powojnikiem można obsadzić ścianę przystanku autobusowego?
- Jakie są sposoby gromadzenia wód opadowych na potrzeby zieleni miejskiej?
- Jakie rozwiązania można zastosować, aby wykorzystać wody opadowe?
- Z jakiego powodu hortensje są niebezpieczne na placach zabaw?
- Jak postąpić gdy wystąpiono o usunięcie dębu o obwodzie pnia na wys. 130 cm wynoszącym 400 cm, który stanowi zadrzewienie śródpolne? Czy gmina może wydać decyzję odmowną na wycinkę tego drzewa i objąć go ochroną jako pomnik przyrody?
- Czy gmina może bez zgody właściciela objąć drzewo ochroną i następnie zajmować się pielęgnacją tego pomnika lub sądzić się z mieszkańcem o to drzewo? Czy w ogóle bez zgody właściciela można objąć ochroną drzewo?
- Jak ustanowić pomnik przyrody?
- Jakie są kryteria uznania drzewa za pomnik?
- Czy trzeba dbać o pomniki przyrody? Jak go oznaczyć?
- Czy warto ustanawiać pomniki przyrody?
- Jakie gatunki drzew warto obejmować ochroną prawną?
- Jak zdjąć ochronę z drzewa?

Prowadzący:

Anita Łukawska – specjalista ds. zarządzania zielenią miejską w Urzędzie Miejskim w Sandomierzu. Do jej obowiązków należą: opieka nad drzewami w mieście oraz pomnikami przyrody, będącymi również zabytkami; projektowanie kompozycji z kwiatów jednorocznych na sezon wegetacyjny; projektowanie nasadzeń trwałych z drzew, krzewów i bylin oraz wyznaczanie działań dla programu pielęgnacji obszarów zieleni miejskiej w sezonie wegetacyjnym; prowadzenie spraw dotyczących wycinki drzew zgłaszanych przez mieszkańców miasta, instytucje jak i przygotowywanie wniosków dla Gminy Sandomierz do Urzędu Ochrony Zabytków i Starostwa Powiatowego. Wyznacza nasadzenia zastępcze i rozlicza ich realizację. Systematycznie współpracuje z Urzędem Ochrony

Zabytków w zakresie pielęgnacji drzew, krzewów i projektowania nasadzeń oraz z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w zakresie ochrony przyrody i przygotowywaniu uchwał. Przeprowadzała procedurę zdejmowania ochrony z pomnika przyrody. Wiedzę merytoryczną z zakresu doboru roślin, nawożenia i ich ochrony, zdobytą przez lata doradzania, efektywnie wykorzystuje obecnie w obrębie zieleni miejskiej.

W latach 1997-2010 pracowała jako doradca sadowniczy w zakresach technologicznym i ekonomicznym w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, Oddział w Sandomierzu. Była organizatorem wielu szkoleń i konferencji o zasięgu ogólnokrajowym oraz międzynarodowym. Wielokrotnie sama prowadziła prelekcje i wykłady na konferencjach. W latach 2011 do 2017 pracowała jako redaktor w Wydawnictwie Plantpress Sp. z o.o. W tych latach wiele czasu spędzała również poza granicami kraju, co pozwoliło zdobyć wiedzę i doświadczenie z zakresu roślin ozdobnych, które zawsze ją pasjonowały. Jest autorką wielu artykułów i publikacji z zakresu ogrodnictwa, które można znaleźć np. w periodykach "Szkółkarstwo", "MPS SAD", "Hasło Ogrodnicze" i innych oraz na portalach ogrodniczych. Nadal współpracuje z Wydawnictwem Plantpress i jest redaktorem naczelnym periodyku "Czereśnia". Mgr inż. Ogrodnictwa, absolwentka Akademii Rolniczej w Lublinie.

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną